

Μαρία Πολυδούρη (1902-1930)

Οι Τρίλλιες που Σβήνουν – Ηχώ στο Χάος (επιλογή)

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Φίλε, τοῦ φθινοπώρου ἤρθεν ἡ Ὠρα
στήν πόρτα μου ἔξω. Κίτρινο φορεῖ
στεφάνι ἀπὸ μυρτιά. Στὰ νικηφόρα
χέρια της μία κιθάρα θλιβερή,

Κιθάρα παλαιϊκὴ πὺν κλεῖ πληθώρα
μέσα της ἤχους καὶ ἤχους. Ἰερὴ
κοιτίδα. Κάθε πόνος, κάθε γνώρα
πὺν ἦταν γλυκιὰ καὶ γίνηκε πικρὴ,

Ἦχος μέσ' στήν καρδιά της ἀποστάζει.
Φίλε, τοῦ φθινοπώρου ἡ Ὠρα ἐκεῖ
στήν πόρτα μου ἤρθε δίχως νὰ διστάζη

Καὶ τὸ κιθάρισμά της πότε πότε
σὰ νᾶτανε ἡ φωνή σου ἡ μυστικὴ
τοὺς στίχους σου πὺν μοῦ τραγούδαες τότε.

ΓΙΑΤΙ Μ' ΑΓΑΠΗΣΕΣ

Δὲν τραγουδῶ παρὰ γιὰτὶ μ' ἀγάπησες
στὰ περασμένα χρόνια.
Καὶ σὲ ἥλιο, σὲ καλοκαιριοῦ προμάντεμα
καὶ σὲ βροχή, σὲ χιόνια,
δὲν τραγουδῶ παρὰ γιὰτὶ μ' ἀγάπησες.

Μόνο γιὰτὶ μὲ κράτησες στὰ χέρια σου
μία νύχτα καὶ μὲ φίλησες στὸ στόμα,
μόνο γι' αὐτὸ εἶμαι ὠραῖα σὰν κρίνο ὀλάνοιχτο
κ' ἔχω ἓνα ρίγος στήν ψυχὴ μου ἀκόμα,
μόνο γιὰτὶ μὲ κράτησες στὰ χέρια σου.

Μόνο γιὰτὶ τὰ μάτια σου μὲ κύτταξαν
μὲ τὴν ψυχὴ στὸ βλέμμα,

περήφανα στολίστηκα τὸ ὑπέρτατο
τῆς ὑπαρξῆς μου στέμμα,
μόνο γιατί τὰ μάτια σου μὲ κύτταξαν.

Μόνο γιατί ὅπως πέρναα μὲ καμάρωσες
καὶ στή ματιά σου νὰ περνᾶη
εἶδα τὴ λυγερὴ σκιά μου, ὡς ὄνειρο
νὰ παίζει, νὰ πονάη,
μόνο γιατί ὅπως πέρναα μὲ καμάρωσες.

Γιατὶ δισταχτικὰ σὰ νὰ μὲ φώναξες
καὶ μοῦ ἄπλωσες τὰ χέρια
κ' εἶχες μέσα στὰ μάτια σου τὸ θάμπωμα
—μία ἀγάπη πλέρια,
γιατὶ δισταχτικὰ σὰ νὰ μὲ φώναξες.

Γιατὶ, μόνο γιατί σὲ σέναν ἄρεσε
γι' αὐτὸ ἔμεινεν ὠραῖο τὸ πέρασμά μου.
Σὰ νὰ μ' ἀκολουθοῦσες ὅπου πήγαινα,
σὰ νὰ περνοῦσες κάπου ἐκεῖ σιμά μου.
Γιατὶ, μόνο γιατί σὲ σέναν ἄρεσε.

Μόνο γιατί μ' ἀγάπησες γεννήθηκα,
γι' αὐτὸ ἡ ζωὴ μου ἐδόθη.
Στὴν ἀχαρὴ ζωὴ τὴν ἀνεκπλήρωτη
μένα ἡ ζωὴ πληρώθη.
Μόνο γιατί μ' ἀγάπησες γεννήθηκα.

Μονάχα γιὰ τὴ διαλεχτὴν ἀγάπη σου
μοῦ χάρισε ἡ αὐγὴ ρόδα στὰ χέρια.
Γιὰ νὰ φωτίσω μία στιγμὴ τὸ δρόμο σου
μοῦ γέμισε τὰ μάτια ἢ νύχτα ἀστέρια,
μονάχα γιὰ τὴ διαλεχτὴν ἀγάπη σου.

Μονάχα γιατί τόσο ὠραῖα μ' ἀγάπησες
ἔζησα, νὰ πληθαίνω
τὰ ὄνειράτά σου, ὠραῖε ποῦ βασίλεψες
κ' ἔτσι γλυκὰ πεθαίνω
μονάχα γιατί τόσο ὠραῖα μ' ἀγάπησες.

ΑΝΟΙΞΗ

Φούντωσε ή Άνοιξη και δῶ σε κάθε δέντρου κλῶνο.
Τὰ πάγκα λουλουδίσανε και κείνα.
Μὰ δὲ μου λέει ή γιορτερή χαρά τους, παρὰ μόνο
πῶς λείπω μακριὰ 'πό σέν' Ἀθήνα.

Ἔρχεται ἀκάλεστη, βουβή, μέσ' στοῦ ήλίου τὸ θάμπος
βροχούλα πὸν κανεῖς δὲν ὑποπτέφτη
και νοιώθω, ή νοσταλγία σου καθῶς μ' ἀνάφτει, σάμπως
ξεχωριστὰ για μένανε νὰ πέφτη.

Παρίσι. Άνοιξη 1927

ΑΧ, Η ΚΑΡΔΙΑ ΜΟΥ

Ἄχ, ή καρδιά μου νοσταλγεῖ,
τῶρα πὸν φεύγει ή μέρα,
τὸ ροδινο ξημέρωμα,
τὸν ήλιο, τὸν αιθέρα.

Τὰ παιδικὰ χαμόγελα,
τὸ κύμα πὸν ἀπαντοῦσε
στο φλοίσβημα τῆς πρόσχαρης
φωνούλας μας πὸν ἀχοῦσε.

Τῆ βάρκα πὸν λικνίζοταν
στη μέθη μας τοῦ ὄνειρου,
τὸ ἀβρο τραγούδι πὸν ἔσμιγε
τῆ σιγαλιὰ τοῦ ἀπείρου.

Τῆ χαραυγή πὸν ρόδιζε
τὰ σεντεφένια πλάτια,
τὴν πεθυμιὰ τὴν ἄχραντη
στ' ἀγγελικά μας μάτια.

Ἄχ, ή καρδιά μου νοσταλγεῖ,
τῶρα πὸν ή μέρα σβήνει,
τῆς ὁμορφιάς τὸ πέρασμα,
τῆ νειότη πὸν μ' ἀφήνει.

ΔΕ ΘΑ ΤΟ ΠΟΥΝ

Δὲ θὰ τὸ ποῦν, ὁ πόνος μου πῶς ἄνθισε
παρὰ τὰ λυπημένα μου τραγούδια.
Σὰν πεταλοῦδες οἱ χαρὲς μὲ σίμωσαν
γιατί ἤμουν δροσερὴ σὰν τὰ λουλούδια.

Δὲ θὰ τὸ ποῦν, ὁ πόνος μου πῶς μέστωσε
παρὰ τὰ πικραμένα μου τραγούδια.
Οἱ ἔρωτες, ἀηδόνια μου τραγούδαγαν
γιατί ἤμουν τρυφερὴ σὰν τὰ λουλούδια.

Δὲ θὰ τὸ ποῦν, πῶς γιγαντώθη ὁ πόνος μου
παρὰ τὰ σπαραγμένα μου τραγούδια.
Οἱ χαροκόποι ἀνύποπτα μὲ σίμωναν
γιατί ἤμουν σιωπηλὴ σὰν τὰ λουλούδια

Δὲ θὰ τὸ ποῦν, ὁ πόνος μου πῶς πέθανε
παρὰ τὰ σιωπημένα μου τραγούδια
καὶ θὰ περῶ ἢ ζῶ πάνω μου ξένοιαστη
πῶς ἔσβησα γλυκὰ σὰν τὰ λουλούδια.

ΟΝΕΙΡΟ

Δε μ' ἔφταν' οὔτε καν ἀχός
μες στη ζωὴ που ζούσα.
Κι ἡ θύμησι λιγόθυμη
των ὅσων ἀγαπούσα.

Κι ἦρθ' ἡ ματιά σου γελαστή
εαρινὴ ἀχτίδα
καὶ γιὰ τὰ, που μου λείψανε
μου μίλησε μ' ἐλπίδα.

Μὰ εἶν' οἱ χαρὲς μας φτερωτές
καὶ τὸ φθινόπωρο εἶναι
μέσα στην ἴδια μου φωνή
που σου φωνάζει: «Μείνε».

Καὶ τῆς ματιάς σου ὁ γελαστός
ἥλιος θὰ βασιλέψει
καὶ τ' ὄνειρο θὰ ξεχαστεῖ
προτοῦ καν ἀληθέσει.

ΜΕ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ ΤΑ ΚΡΙΝΑ

Μὲ τῆς σιωπῆς τὰ κρίνα ποῦ λυγοῦνε
μέσα στὰ νικημένα μου τὰ χέρια,
μὲ τὶς σκέψεις ποῦ μάταια κυνηγοῦνε
ἢ μία τὴν ἄλλη πέρα ἀπὸ τ' ἀστέρια,

Μὲ τὰ μάτια ποῦ κάτι νοσταλγοῦνε,
κάτι ποῦ μοῦ εἶνε ἀγνοημένο πλέρια,
σὰ νὰ μὴ βλέπουν, σὰ νὰ μὴ νάλγοῦνε,
ἐξαῦλωμένα μάτια, μάτια αἰθέρια,

Στέκω ὄραματισμένη καὶ πιστεύω.
Δὲν ξέρω τί πιστεύω. Ξεφυλλίζω
τὰ ποιήματά σου κι' ὄλο μεσιτεύω.

Στὴ σκέψη σου καὶ στὴ βουλή τοῦ ἀπειροῦ.
Κι' ὅπως ποτὲ τὰ μάτια δὲ σφαλίζω
ξέρω πῶς πιά δὲν εἶνε ἀπάτη ὄνειροῦ.

Ω, ΧΑΜΙΛΩΣΤΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΦΩΣ...

Ὦ, χαμηλῶστε αὐτὸ τὸ φῶς!
Στὴ νύχτα τί ὠφελάει;
Πέρασε ἢ μέρα. Φτάνει πιά.
Ποιὸς ξέρει ὁ ὕπνος μου κρυφὸς
ἂν κάπου ἐδῶ φυλάη

κι' ἂν τοῦ ἀνακόβεται ἢ στιγμὴ
νάρθη, ποῦ τὸν προοσμένω.
Ἔχω στὸ στόμα τὴν ψυχὴ,
μοῦ παράτησαν οἱ λυγμοὶ
τὸ στῆθος κουρασμένο.

Πάρτε τὸ φῶς! Εἶνε καιρὸς
νὰ μείνω πιά μονάχη.
Φτάνει ἢ ἀπάτη μιᾶς ζωῆς.
Κάθε προσπάθεια ἕνας ἐχθρὸς
γιὰ τὴ στερνὴ μου μάχη.

Ἄς παύσουν πλέον οἱ σπαραγμοί.
Ἄς μοῦ ἀπομείνει κάτι

γιὰ νὰ πλανέψω τὴ νυχτιά,
νὰ σκύψη κάπως πιὸ θερμὴ
στὸ ἀνήσυχό μου μάτι.

Πάρτε τὸ φῶς! Εἶνε ἡ στιγμή!
Τὴ θέλω ὅλη δική μου.
Εἶνε ἡ στιγμή νὰ κοιμηθῶ.
Πάρτε τὸ φῶς! Μὲ τυραννεῖ...
μοῦ ἀρνιέται τὴν ψυχὴ μου...

KONTA SOY

Κοντά σου δὲν ἀχοῦν ἄγρια οἱ ἀνέμοι.
Κοντά σου εἶνε ἡ γαλήνη καὶ τὸ φῶς.
Στοῦ νοῦ μας τὴ χρυσόβεργην ἀνέμη
ὁ ρόδιнос τυλιέται στοχασμός.

Κοντά σου ἡ σιγαλιά σὰ γέλιο μοιάζει
ποὺ ἀντιφεγγίζουν μάτια τρυφερά
κ' ἂν κάποτε μιᾶμε, ἀναφτεριάζει,
πλάι μας κάπου ἡ ἀνεργὴ χαρά.

Κοντά σου ἡ θλίψη ἀνθίζει σὰ λουλουῖδι
κί ἀνύποπτα περνᾶ μέσ' στὴ ζωή.
Κοντά σου ὅλα γλυκά κί ὅλα σὰ χνουῖδι,
σὰ χᾶδι, σὰ δροσοῦλα, σὰν πνοή.

ΓΛΕΝΤΙ

Σ' ἓνα γλέντι μὲ κάλεσαν οἱ σύντροφοι.
Δὲ θ' ἀρνηθῶ. Θὰ πάω νὰ λησμονήσω!
Θὰ φορέσω τὸ κόκκινό μου φόρεμα
καὶ τὴν ἴδια ὁμορφιά μου θὰ φθονήσω.

Τὸ νεκρὸ πῶχω μέσα μου περήφανα
καὶ στοργικὰ μαζί μου θὰ τὸν πάρω.
Θᾶμαι σὰ χαρωπή, σὰ μυστικόπαθη
θᾶμαι μία ἀποσταλμένη ἀπὸ τὸ Χάρο.

Οἱ μελλοθάνατοι σύντροφοι στὸ γλέντι τους
κί ἂν πίνουνε κρασί δὲ θὰ μεθοῦνε.
Μία κατάρα θὰ στέκεται στὸ πλάι τους
μὰ θᾶμαι ὠραία καὶ δὲ θὰ ὑποψιασθοῦνε.

Ἐπειτα ἓνα τραγούδι θὰ ζητήσουνε
μήπως σὲ μία χλωμὴ χαρὰν ἐλπίσουν,
μὰ τόσο ἀληθινὸ θὰν' τὸ τραγούδι μου
ποὺ σαστισμένοι θὰ σωπήσουν.

ΒΡΑΔΙ

Καλῶς τό, ποὺ ἦρθε τὸ ἄφωτο βραδάκι
ἔτσι ἀπαλό, σὰ χὰδι, νὰ μ' ἀγγίξει
καὶ τὴ σκέψη μου ἀγάλια νὰ τραβήξει
στὸ σκοτεινὸ, στὸ ἀτέλειωτο δρομάκι,

Κεῖ ποὺ ὅλες οἱ χαρὲς μου καρτεροῦνε
τὸ πέρασμα μου ἀκεῖθε σιωπηλές,
ώραῖες, ἐλκυστικές κί' ἀπιαστες, λές
τοῦ ὄνειρου τὰ χρυσὰ φτερὰ φοροῦνε.

Καλῶς τό, ποὺ ἦρθε σὰν τὴ καλωσύνη
τὸ κουρασμένο βλέμμα μου νὰ σβήση
καὶ τὴν ψυχὴ μου ἐλεύτερη ν' ἀφήση
ν' ἀπλωθῆ ὡς πέρα στὴ γαλήνη.

Κ' ΗΤΑΝ ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ ΩΡΑΙΑ

Κ' ἦταν μία νύχτα ωραία καὶ στὴ ματιά σου
καὶ στὰ τραγούδια σου. Ἦτανε γλυκιὰ
μία νύχτα στὰ τραγούδια τὰ παληὰ σου
γεμάτη ἀστέρια, νύχτα ξωτικιά.

Ἡ μόνη ἀγάπη μέσ' στὴ μοναξιά σου,
τόσο ὁμορφη, τόσο ὑποβλητικιά,
ἔγινε πάθος μέσα στὴν καρδιά σου,
μέσ' στὴν καρδιά σου τὴν ἐρημικιά.

Ἄχ, τὰ παληὰ τραγούδια σου ποὺ κλαίγαν
Κ' ἦτανε τόσο ἀνείπωτα γλυκὰ
καὶ τὸ κρυσβαν σεμνὰ καὶ δὲν τὸ λέγαν.

Ἄχ, τὰ παληὰ σου τὰ τραγούδια ποῦνε
θλιμμένα σὰν ἀγάπης μυστικά,
σὰν ἄνθη δακρυσμένα ποὺ σιωποῦνε.

Μαρία Πολυδούρη. 1989. *Απαντα*. Αθήνα: Αστάρτη.